USTAWA

Dla Instytutu Gospodarstwa wiejskiego i Leśnictwa w Marymoncie

PRZEZ JEGO CESARSKO-KRÓLEWSKĄ MOŚĆ W DYNABURGU, DNIA 31 sierpnia / 12 września 1840 r. PODPISANA.

(Ciąg dalszy.)

Artykuł 37.

Chcący zapisać się na ucznia Instytutu, utrzymującego się o własnym koszcie, powinien: a) złożyć metrykę urodzenia dowodzącą, że ma lat przynajmniéj 16ście, oraz świadectwo władzy lekarskiéj, że odbył naturalną albo szczepioną ospę; b) udowodnić przez examen posiadanie w należytym stopniu wiadomości w tych przedmiotach, które mają najbliższy związek z nauką gospodarstwa Wiejskiego i Leśnictwa.

Artykuł 38.

Ci, którzy wprost z zakładów naukowych Rządowych wchodzą do Instytutu, obowiązani złożyć oprócz tego: a) świadectwo moralnego i spokojnego sprawowania się, przez ojca lub opiekuna wydane, a potwierdzone przez Kommissarza właściwego Obwodu, które przedstawione być ma Kuratorowi Okręgu Naukowego Warszawskiego; i b) własnoręczny opis biegu życia, aż do czasu wejścia do Instytutu.

Artykuł 39.

Chcący być przyjęty na ucznia Instytutu, utrzymywanego kosztem Rządowym i przeznaczonego do służby Rządowéj leśnéj lub ekonomicznéj, powinien oprócz dopełnienia warunków poprzedzającym artykułem wymienionych, złożyć: a) świadectwo władzy lekarskiéj, że jest dobrego zdrowia, że ma słuch i wzrok mocny, że jest wytrzymały na mrozy, upały i niepogodę; b) zezwolenie rodziców lub opiekunów na wejście do Instytutu na koszt Rządowy; c) zaręczenie rodziców lub opiekunów, że po ukończeniu kursu w Instytucie, będzie pełnił wskazaną mu służbę Rządową przez lat dziesięć; gdyby wszakże przed upływem czasu zakreślonego, życzył opuścić służbę Rządową, w takim razie obowiązany będzie zwrócić koszta na utrzymanie jego w Instytucie wyłożone.

Artykuł 40.

Dyrektor roztrząsa świadectwa i dowody złożone sobie przez chcących być przyjętymi na uczniów do Instytutu, a jeżeli wszystkie warunki znajduje dopełnione, podającego się na ucznia przyjmuje; jeżeli zaś co do niektórych świadectw lub dowodów zachodzą wątpliwości, rzecz do decyzyi Kuratora Okręgu naukowego przedstawia.

Artykuł 41.

Ponieważ do Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu należy zarząd służby w dobrach i lasach Rządowych, do któréj mają się sposobić uczniowie na koszcie Rządowym, prośby przeto pragnących być przyjętemi na koszt, takowy wraz ze wszystkiemi dowodami i świadectwami, Dyrektor Instytutu, łącznie z opiniją swoją przedstawia Kuratorowi Okręgu Naukowego dla przesłania onych pomienionéj Kommissyi Rządowéj, która podług uznania swego, zarządza wypłatę summy potrzebnéj na utrzymanie proszących, i o wybranych przez siebie na koszt skarbowy uczniach zawiadamia Kuratora Okręgu.

Artykuł 42.

Gdyby Kommissya Rządowa Przychodów i Skarbu uznała za rzecz konieczną mieć więcéj

uczniów na koszcie Rządowym, nad liczbę etatem zakreśloną, do niéj należéć będzie wyjednanie na to stósownych funduszów.

Artykuł 43.

Do umieszczenia w Instytucie na koszcie Rządowym, mają piérwszeństwo: synowie urzędników i officyalistów, oraz emerytów leśnych i ekonomicznych, najwięcéj zasłużonych, za dopełnieniem atoli warunków art. 37 i 39 przepisanych. Przyjmowanie zaś uczniów do Instytutu na koszt Rządowy, nie następuje razem wszystkich, lecz koleją, w celu, żeby każdego roku uczniowie do służby Rządowéj usposobieni wychodzili.

Artykuł 44.

Uczeń na swoim koszcie, przy zapisie do Instytutu oświadczyć powinien, do jakiego mianowicie oddziału chce być przyjętym, to jest: do oddziału gospodarstwa wiejskiego, czy téż leśnego, albo téż pragnie uczęszczać na oba razem. Uczniowie na koszcie Rządowym, wszystkich nauk wykładanych w Instytucie słuchać, i z nich examen zdawać są obowiązani.

Artykuł 45.

Czas zapisu uczniów do Instytutu, oznacza się od dnia 3 (15) Sierpnia do dnia 20 Sierpnia (1 Września) każdego roku, tak, ażeby z tym ostatnim dniem mogło się rozpocząć wykładanie nauk.

Artykuł 46.

Każdy wchodzący do tego zakładu uczeń, powinien złożyć własnoręczną deklaracyą, jako wszystkie rozporządzenia władzy wyższéj co do porządku i karności przepisane, jak najściśléj wykonywać będzie.

O wyjściu Uczniów z Instytutu.

Artykuł 47.

Uczeń, chcący otrzymać patent na wykształconego Gospodarza lub Leśniczego, winien oprócz ukończenia przepisanego kursu nauk, odbyć czas praktyki Gospodarskiéj lub Leśnéj.

Artykuł 48.

Kurs nauk w Instytucie dla każdego oddziału, trwa lat dwa.

Artykuł 49.

Corocznie w końcu miesiąca Czerwca, odbywa się w Instytucie examen i akt uroczysty zamknięcia rocznych kursów.

Artykuł 50.

Po ukończeniu kursu nauk w Instytucie, uczniowie otrzymują świadectwa, przez Dyrektora i Professorów podpisane, okazujące ich pilność, sprawowanie się i postępy w naukach.

Artykuł 51.

Uczniowie posiadający świadectwa o dostateczném usposobieniu w naukach, przypuszczeni być mogą do odbycia praktyki Gospodarskiéj lub Leśnéj.

Artykuł 52.

Praktyka gospodarska lub leśna odbywa się: a) albo w dobrach Instytutowych, wedle wskazania władzy przełożonéj; b) albo w Leśnictwach Rządowych, wedle wskazania Kommissyi Rządowéj Przychodów i skarbu; c) albo przy gospodarstwach w dobrach Rządowych lub prywatnych; d) albo nakoniec w lasach prywatnych. Praktyka przy gospodarstwach lub leśnictwach prywatnych, nie może być rozpoczęta i odbyta, jak za wyrzeczeniem Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego, a w przedmiocie leśnictwa za zgodzeniem się Kommissyi Rządowéj Przychodów i Skarbu, w skutku poprzedniego roztrząśnienia, w jakiém miejscu, przy jakiém gospodarstwie, i pod jakiemi warunkami uczeń praktykę odbywać winien.

Artykuł 53.

Uczeń odbywający czas praktyki, obowiązany jest przynajmniéj raz w pół roku, składać raporta Dyrektorowi Instytutu o swoich czynnościach i dalszém kształceniu się; nadto prowadzić dziennik zatrudnień, o którym niżéj jest mowa.

Artykuł 54.

Praktyka gospodarska lub leśna, trwać powinna przynajmniéj rok jeden, ale może być przeciągnięta do lat dwóch, a nawet do trzech, co za szczególną zasługę uczniowi poczytano będzie.

Artykuł 55.

Uczeń, ukończywszy czas praktyki, musi prosić o patent na wykształconego gospodarza lub leśniczego, i w tym celu obowiązany jest zadosyć uczynić następującym warunkom:

1) Złożyć Dyrektorowi świadectwa z odbytego czasu praktyki, a mianowicie: a) z praktyki w gospodarstwach lub leśnictwach prywatnych, świadectwo właściciela dóbr, lub osób, pod których dozorem praktykował, przez właściwego Kommissarza Obwodu stwierdzone, a które przeświadczać powinny o dobrém i moralném prowadzeniu się ucznia, niemniéj, iż polecone sobie obowiązki i czynności gorliwie i ze znajomością zasad naukowych wypełniał; b) z praktyki w leśnictwach rządowych, świadectwo właściwéj władzy leśnéj, pod któréj przewodnictwem uczeń praktykował.

2) Złożyć Dyrektorowi dziennik swoich czynności przez ciąg praktyki, z dołączeniem postrzeżeń własnych i uwag. W dzienniku ma się także mieścić krótki opis gospodarstw sąsiedzkich, jeżeli te pod jakimkolwiek bądź względem na uwagę zasługują. Jeżeliby jednak uczeń odbywał podróż w przedmiocie gospodarskim lub leśnictwa dotyczącym, po kraju lub za granicą, za pozwoleniem Rządu, natenczas opis szczegółowy takowéj podróży może złożyć władzy Instytutu w miejsce pomienionego dziennika.

Artykuł 56.

Otrzymane według poprzedzającego artykułu dowody, Dyrektor przedstawia Kuratorowi Okręgu Naukowego Warszawskiego, który wyznacza Członków Rady Instytutu do wysłuchania examinu.

Artykuł 57.

Examen uczniów z praktyki wracających, odbywa się w obecności Rady Instytutu, która podług uznania swego, wezwać może do udziału w examinowaniu, Professorów, właściwe wykładających nauki. Examen ten odbywa się z samych przedmiotów praktycznych, w Instytucie wykładanych.

Artykuł 58.

Uczeń, który zda examen w sposób zadowolający, otrzymuje patent na wykształconego Gospodarza lub Leśniczego, z podpisem Kuratora Naukowego Warszawskiego. Uczniowie na koszcie Rządu praktykujący w dobrach i lasach Rządowych, ulegają examinom, i wchodzą na listę kandydatów do służby Rządowéj, podług przepisów w téj mierze obowiązujących. Celujący pomiędzy nimi, otrzymują w nagrodę srebrne medale, za decyzyą Kuratora Okręgu Naukowego Warszawskiego.

Artykuł 59.

Uczniowie Instytutu przez czas nauki i praktyki, niemniéj ci, którzy otrzymują patenta, wolni będą od poboru do służby wojskowéj, jeżeli następnie przez naganne postępowanie prawa takowego nie utracą:

ROZDZIAŁ V.

Porządek wewnętrzny.

Artykuł 60.

Uczniowie otrzymują w Instytucie pomieszkanie, stół, opał, światło, pomoc lekarską, usłu-

gę i t. d. Zostają oni pod ścisłym dozorem władzy, nad Instytutem przełożonéj.

Artykuł 61.

Uczeń powinien być pilnym i miéć ochotę do przyszłego powołania gospodarza lub leśniczego.

Artykuł 62.

Uczniowie mają przepisany mundur. Używanie sukien cywilnych, tak w Instytucie, jako i zewnątrz onego zabrania się.

Artykuł 63.

Przez cały rok szkolny, nie dozwala się uczniom oddalać się z Instytutu; wrazie ważnych powodów, Dyrektor Instytutu, wedle uznania swego, może uwalniać uczniów, nie dłużéj wszakże nad dni sześć.

Artykuł 64.

Przepisy karności i porządku wewnętrznego dla wszystkich Szkół w Królestwie wydane, lub wydać się następnie mogące, powinny być ściśle w Instytucie zachowywane.

ROZDZIAŁ VI.

O Szkole Wiejskiéj.

Artykuł 65.

Szkoła wiejska zostaje pod bezpośrednim dozorem osobnego nauczyciela, który mieszka razem z uczniami, ma z nimi wspólny stół, wykłada im lekcye, i ciągle towarzyszy przy pracy ręcznéj w polu.

Artykuł 66.

Do jego nadzoru należą także rzemieślnicy, nauczający różnych rzemiosł uczniów Szkoły Wiejskiéj.

Artykuł 67.

Przedmioty nauki w Szkole Wiejskiéj są: a) Religia; b) czytanie po Polsku i po Rossyjsku; c) pisanie; d) początki arytmetyki; e) rysowanie na tablicy figur i wymierzanie ziemi za pomocą kroków i pręta, f) potrzebniejsze wiadomości i nauki gospodarstwa wiejskiego i ogrodnictwa.

Artykuł 68.

Zatrudnienia ręczne uczniów Szkoły Wiejskiéj zastósowane być powinny do wszystkich w ogóle czynności w gospodarstwie wiejskiém.

Artykuł 69.

Uczniowie Szkoły Wiejskiéj, uczą się rzemiosł koniecznych dla rolnika tak, ażeby w przypadku potrzeby, mogli naprawiać narzędzia gospodarskie, tudzież zastępować rzemieślników na wsi. Rzemiosła, których uczniowie w Szkole Wiejskiéj uczą się, są następujące: ciesielstwo, stólarstwo, kołodziejstwo, bednarstwo, tokarstwo, pokrywanie dachów, kowalstwo, ślusarstwo, rymarstwo, szewstwo, krawiectwo, powroźnictwo, strycharstwo, garncarstwo, i zduństwo.

Artykuł 70.

Nie każdy uczeń wszystkich zarazem uczy się rzemiosł, lecz przeznaczony jedynie zostaje do niektórych podług zdatności, co jednak zależy od uznania władzy Instytutowéj.

Artykuł 71.

Zatrudnienia ręczne gospodarskie, stanowią główne zajęcie uczniów Szkoły Wiejskiéj; na naukę zaś przedmiotów art. 67 wskazanych, przeznacza się, w miesiącach letnich, dwie godziny dziennie, w miesiącach zaś zimowych 4 godziny.

(Dokończenie nastąpi.)

Kantor Główny w Starém Mieście N^ro^ 61. na piérwszém piętrze.